

FUB ska vara en förebild i tillgänglighet – skriv lättläst!

I vårt samhälle används ofta **texter** – ett fantastiskt sätt att föra över information!

Många av våra medlemmar med intellektuell funktionsnedsättning läser själva, fast det kan vara besvärligt, och svårt att förstå krångliga resonemang.

Därför behövs lättläst! Lättläst stärker egenmakt, inflytande och delaktighet för FUB:s medlemmar med intellektuell funktionsnedsättning.

Här kommer några råd till dig som skriver texter.

Skriva lättläst

Innan du skriver en text:

- **Vad vill jag berätta?**
Vet du inte det blir texten dålig. Du ska också ha kunskap om ämnet, för att texten ska bli begriplig.
- **För vem ska jag berätta?**
Tänk igenom vilka förkunskaper mottagaren har.
- **Vad är viktigast?**
Rensa så texten inte blir för lång! Berätta vad mottagaren behöver få veta, inte det du gärna vill säga.

Lättlästa texter skrivs på ett visst sätt för att det ska vara lättare att ta emot och bearbeta information, minnas, tänka och förstå. Använd den här checklistan för att kolla din text:

- **En bra rubrik**
Talar om vad texten handlar om, enkelt och direkt.
- **Det viktigaste först**
Då får fler veta det viktigaste, även om de inte läser allt. Ibland passar det att istället skriva i kronologisk ordning.
- **Skriv koncist**
Texten ska vara kortfattad, men innehållsrik. Ta inte bort det viktiga i texten.
- **Korta meningar**
Ta bort onödiga ord och formuleringar.
- **Enkla/vanliga ord**
Förklara svåra ord om de är nödvändiga.
- **Samma ord för samma sak**
Genom hela texten.
- **Tydlig avsändare och mottagare**
- **Direkt och aktivt språk**
Skriv inte ”det beslutades att...” utan skriv ”styrelsen bestämde att Anne ska...”.

Checklista
Läs igenom din text!
Låt en mottagare
läsa texten!

- **Undvik bildliga uttryck**
Uttryck som ”kasta pengar i sjön” kan misstolkas. Andra kan vara bra liknelser, men behöver förklaras.
- **Konkret språk**
Skriv det du menar, till exempel ”grillkvällar och badutflykter” istället för ”sommaraktiviteter”.
- **Undvik helst negationer**
Det är lätt att missa ordet ”inte”. Meningar med "inte", "ingen" och liknande kan förvirra läsaren.
- **Var tydlig**
Skriv inte ”På söndag kväll ska vi roa oss”, utan ”På söndag den 28 maj 2023 klockan 18:00 träffas vi på dansrestaurangen Snofsan”.
- **Sambandsord**
Ord som ”därför” och ”för att” gör det lättare att uppfatta orsak och verkan. ”Men” visar kontrast.
- **Måste du ha siffror?**
Undvik helst siffror. Skriv ”nästan alla” istället för ”85% av gruppen”.
- **Inga förkortningar**
Utom sådana som du vet att läsaren förstår.
- **Inga grammatiska fel eller felstavningar**
- **Läsbar formgivning**
Luftigt! Undvik versaler. Fetstil på nyckelord kan underlätta. Gör stycken och sätt mellanrubriker. Använd punktlister om det passar innehållet.
- **Medvetna radbrytningar**
Bryt för ny rad där det underlättar för läsaren att ta pauser utan att tappa tråden. För den ovana kan det se annorlunda ut. Ändra formuleringarna ifall det blir mer naturligt.
- **Använd stycken**
Dela upp texten i delar för att det ska vara lättare att ta sig an den, och att förstå.
- **Använd gärna punktlister**
Uppräkningar är enklare att läsa än text.
- **Använd bra bilder till texten**
Om du använder foton – tänk på att de ska passa till texten och vara förklarande! Använd också gärna Pictobilder, Widgit-bilder och liknande bildstöd.
- **Skriv vuxet**
Lättläst ska inte vara barnsligt.

Till slut: Låt en mottagare läsa texten – gärna medan du tittar på och samtalar med hen om texten. Var hakar det upp sig?

Läs mer om vad vi tillsammans med andra förbund inom kognitionsområdet lär oss om begripliga texter i projektet Begriplig Text: www.begripligtext.se

Andra tips om att skriva korrekt:

- [Språkrådet](#)
- [Myndigheternas skrivregler](#)
- [Svenska Akademiens ordböcker](#)
- [Jenny Forsberg \(www.iklartext.se\)](http://www.iklartext.se), [Textfixarna](#), [Språkkonsulterna](#) och andra språkkonsulter
- [Begripligheter från Begripsam](#)